

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In catenam super Matthaei evangelio editam - Cod. Aug.
pap. 5**

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Cap. XX

[urn:nbn:de:bsz:31-84684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84684)

circa horam tertiā vidit alios stantes
 in foro sciōse **Origenes** forū autē est
 q̄d est extra vineam .i. et alii xpi q̄nt
 em mudo vendendo et emendo viuūt
 homines et muicem sibi fraudem faciētes in
 tam suam sustentant. **Greg** Qui autē
 sibi viuūt et qui carnis sic voluptatibus
 pascat̄ rē sciōsus redarguit̄ quia fructū
 dñi opus non sectat̄. **Isid sup** Vel
 sciōsus sime peccatores illi em mortui
 dicit̄. sciōsus autē est qui opus dei nō
 opatur. Vis ergo et nō sciōsus nec aliē
 tollas et de tuis decet et opatus est. **Or**
 nca dñi mē meam colens. **Greg** et
 illis dixit Ita et vos inuicem modē s̄ lo
 q̄ plus p̄mo quēnt sp̄aliter dare dena
 rii. alias uō sub merito pacto conduxit
 eos dicens. Quod iustū fuit dabo uob
 Sciens autē dñs quia p̄uicaciam
 fuerat et omē post modū in diuuis fuerat
 pituri certū pactū fecit ad eū nesciōdo
 dicit̄ iō se neglexit̄ q̄ iusticiā q̄ nesci
 ebat q̄ p̄ma fuit receptū q̄tis autē
 non fecit pactū. quia tantū pactū est
 retribuē q̄ntū merentū. accipe nō spe
 rabant. **Origenes** Vel quia oparios tre
 hore nō in uenit ad totū opus dñud
 p̄uicaciam opari suo iudicio refrauit̄
 potant em equale opus facē mōmca
 eis qui ex mane p̄ opari quātū t̄ tempe
 brui uolebant opante. **Origenes** ad ap̄
 optende que an nō fuit opata. **Greg**
 Sexta quaz̄ hora est ab abrahā ad mo
 ysen. Nona ē amosē usq̄ ad aduentū
 dñi. Unde sequit̄. Itē autē opit̄ rē
 sextam et nonā horam et fecit filit̄
Isid sup Ideo autē quirit̄ sexta
 et nonā quia in sexta et nonā quācū
 uocant̄ iudeos et frequētū cū hōibz
 dissonē testamta q̄ de finitō salutis om̄i
 tempe iam p̄mquante. **Greg** Undecimā
 uero hora ē ab aduentū dñi usq̄ ad fi
 nem mudi. **Origenes** ergo mane hora
 tertiā sexta et nonā. antiquus ille et
 hebraicus p̄tius designat̄ designat̄ qui
 telas suis ab ip̄o mudo exordio dñi red
 fide deū faduit colē q̄ nō desinat̄ in
 vinea cultura laborate. Ad undecimā

uero gentiles uocant̄. Unde sequitur.
 Circa undecimā uō opit̄ et in uenit
 alias stantes et dixit illis. Quid hic sta
 tis tibi die sciōsi. Qui em transacto
 tam longo mudi tpe. p̄ uita sua laborate
 neglexerunt. q̄i tota die sciōsi stabant.
 Sed pensate quid inuisti respandam.
Greg em dicit̄ ei quia nemo nos con
 duxit. **Isid** quippe ad eos p̄uicacia nō
 p̄fecta ad eos uenit et quid ē dicit̄. Ne
 mo nos conduxit nisi uita nobis nemo
 uiam p̄dicit̄. **Isid sup** Que est
 em conditio mā et conditiois mico p̄m
 sio uite eterne. gentes em sole neq̄ dei
 stebant neq̄ dei p̄missa. **Hylicus** hy
 igit̄ mittant̄ ad vineam. Unde sequit̄
 dixit eis. Ita et vos in vineam meā
Isid postquā autē opis dñm rō
 reddita ē ad remunerāōis tpe oportū
 diat. Cum autē sero factū ē. h̄c ē
 tū dies totus mudi ad uesp̄m cōsumā
 tōis melmata ē. **Isid sup** Con
 sidera quia sero non alio mane reddit
 mēdem. q̄ adhuc stante sculo isto.
 iudiciū ē futurū. et contūq̄ merces
 sua reddenda et h̄c p̄pter duas rōnes.
 p̄mo quia ip̄a b̄tudo futura ē mē
 iusticie. Ideo non in illo sculo fit iudiciū
 sed an illū. demde an aduentū dei illū
 p̄mittit̄ iudiciū ne uideant̄ p̄tēces
 dei illius b̄tudo sequit̄ dicit̄ dñs
 vinea p̄uicacū suo .i. filius sp̄i s̄c̄i.
Glosa. Vel si uolūis dicit̄ p̄ filio q̄
 saluet̄ p̄ opatur p̄ filio et filius per
 sp̄itū sanctū nō p̄pter aliq̄ dicit̄ sube
 aut dignitatē. **Origenes** Vel dicit̄ dñs
 p̄uicacū suo sive alicui angeloz̄ qui sup
 merces retribuendū est positus sive
 alicui ex multis p̄uicacū sū p̄d̄m q̄
 scriptū ē sub curatōibus et tutoribz̄ et
 heredem in tpe quo p̄uicacū est. **Yemi
 gus** Vel dñs h̄ud opus ip̄e est p̄
 familias et vinea p̄uicacū sicut ip̄e
 ē opit̄ et opatur ip̄e em uentū
 ē ad iudiciū ut uicacū reddat p̄d̄m
 quod gessit. uocat ergo oparios et

reddat illis mercedem quoniam omnes congregabunt
ut omnes qui accipiant secundum opera sua.
Origen primum autem operarij testimonium
habetes per fidem non acceperunt dei promissionem
pro nobis aliquid melius propiciante preser-
uimus. ut non sine nobis proficiant. et per
manum consecrati sumus primum mercedem quam
accipere qui sumus christi post nos autem qui
ante nos operati sunt et ideo dicitur. Voca o-
perarios et redde illis mercedem maxime
a nouissimis usque ad primos. **Crisostomus** ait
Semper enim aliquid damus libenter illis
quibus gratis donamus quia pro solo merito
honore donamus ergo omnibus sanctis deus red-
dens mercedem iustis ostendit gentibus
autem dicitur misericors dicens apostolo Gen-
tes autem super manum honorare deum. Et
ideo dicitur incipiens a nouissimis usque ad
primos. Aut certe ut ostendat deus in es-
timabile manum suam primum nouissimis
et indignis reddet mercedem postea
primis. Namque enim manum ordinem non assequitur
Augustinus de spiritu et littera. Vel ideo velud
patres requirunt minores quia minus dila-
ti sunt. Sequitur. Cum venissent autem
qui circa venditiam horarum vendant re-
ceperunt singulos denarios. Venientes
autem et primum arbitrati sunt pro plus essent
accepturi. Acceperunt autem et apostoli singulos
denarios. **Gregorius** Eundem denarium acci-
perunt qui laborant ad vendendam quae de-
spectant toto desiderio laborant ad par-
ticipandum quia equalem vitam etiam retribuere pre-
stiti sunt cum hijs qui ab inicio mundi vo-
cati fuerant hijs qui in mundi fine ad dominum
veniunt. **Crisostomus** super apostolum. Non autem
in iuste nam et qui in prima parte seculi
natus est et non amplius vivit quod
statutum tempus vite sue et quid illi nocuit
post illius exitum mundus statit et quod
circa finem nascitur non minus vivit quam
dies qui moritur pro eis et quid illis prodest
ad compendium laboris si cito mundo sunt
cum pensum vite sue complant ante mundum
deinde non est in homine quoniam nascitur prius
aut postea sed potest diuine. Nec ille
quidem sibi priorem debet locum defendere

qui prius natus est. Nec ille contemptibili-
or debet esse qui postea sequitur. Et acci-
piens murmurabant aduersus primum familias
dicentes huic nouissimum una hora fecerunt
et parces nobis illos fecerunt qui portantes
pondus diei estis. Si autem unum est quod
dixerunt quia et primum et posteriores tempus
suum operantur et non amplius nec minus
et unumque merces sua est estimatio ipsius.
Quid est quod dicitur portantes pondus
diei et estis. Quia scilicet magna est
nobis virtus ad faciendam iustitiam cogitare
propter esse finem mundi. Unde et christus nos
armans dicebat. Inimicabit regnum ce-
lorum. Illis autem infirmitas erat stare mu-
di spatia esse longinqua. Quibus ergo non pro
omne seculum vivit tamen totius seculi gra-
uamina procul videntur. Aut pondus
totius diei dicitur onera legis mandata
etiam autem orientem erroris temptacionem
quia conflabant spiritus maligni in eos ad
emulacionem eos gentium irritantes a quibus
omnibus gentiles liberi extiterunt christo re-
dentes et pro compendium gratie ad plenum sal-
nati. **Gregorius** Vel pondus diei et estis
ferre est pro longioris vite tempore carnis
sue calore fatigari. Sed potest queri quomodo
murmuratio dicitur pro qui ad regnum vo-
cantur. Solus etenim regnum nullus qui mur-
murat accipit nullus qui accipit mur-
muratio potest. **Crisostomus** in apostolum. Non autem opti-
ca que in parabola sunt secundum totum quod
dicitur investigare. Sed intentionem propter
quod comparata est intelligere et nihil aliud
struere. Non ergo inducat hoc ut an-
dat aliquos esse invidia moribus sed ut
ostendat hos tanto potatos esse honore pro
et in iudicium alijs poterat gaudere. **Gregorius**
Vel quia antiqui patres usque ad aduentum
domini quibus iuste vivebant ducti ad regnum
non sunt eos hoc ipsum murmuratio est.
Nos autem qui ad venditiam venimus post
laborem non murmuramus quia post me-
diatores aduentum in hoc mundo venientes
ad regnum ducuntur maxime ut decore communi
Jeronimus Vel omnes rectos vocatis gen-
tilibus in iudicium et in euangelio torque-
re. **Hylarius** Et secundum in silentium

non dicit dñs domo sed operarij. Quia
om̄ ip̄e om̄s q̄ntū ad se p̄tinet ad p̄ma
etate vocat significat̄ cum dicit Goyt
p̄mo mane conduce op̄arias. **Greg.** Ar
ergo usq̄ ad vltimā decem deo vni
neglexerūt usq̄ ad horam condecimam
ocosi steterūt et tamē tales p̄ famili
as vocat et p̄tereaq̄ an̄ remunerant̄ q̄
p̄us ad regnū decore exēat quā hī
qui m̄p̄tūa vocati s̄ videbant̄. **Orig.**
Non aut̄ dicit̄ aliud hic statū tota
die ocosi hī qui p̄u m̄p̄tentes car
ne q̄sumūt s̄ postea regredī uolunt
ut itē p̄u uiuant quod non dicim̄
dissidentes ne ad dñm p̄tendū uolant̄
lastū filij qui vniuerso luxurioso euanē
doct̄ne subūm consumpserūt sed qm̄
non similes s̄ eis qui peccauerūt in
uētute sua tū non didicērūt q̄ fidei
erant. **Orig.** aut̄ dicit̄. Et uult p̄m no
uissim̄ et no. p̄m. **Crisostomus.** Eos ocu
te m̄simuet qui ap̄ncipio daturerūt
et postea d̄tutem q̄tempserūt et
rurs̄ eos qui amalia reditū sunt
et multos sup̄ excesserūt. Composita
est ergo hęc parabola ut eos audientes
facēt qui in vltima p̄uētute q̄ntū
ne existimaret̄ s̄ n̄m̄ alij h̄tūcos.
Et ascendēs ih̄s vltimā. **Crisostomus in
om̄.** Dñs galilæa ueniens nō repetē
vltimā ascendit. sed p̄us miracū fecit
ph̄sicos confutauit et discipulos de vi
te p̄fione et remuneratōe m̄p̄tuit.
Nūc aut̄ ascendens vltimā rurs̄ eis de
passione loquit̄. Unde dicit̄. Et as
cendens ih̄s vltimā assumpsit p̄u.
discipulos p̄tentes. **Origenes in p̄u.**
adhuc erat iudas. Adhuc em̄ forsitā
dignus erat tū alijs p̄orsum abire q̄
passus erat m̄gr. **Crisostomus sup̄. 41.** ad m̄
aut̄ salus h̄m̄ m̄p̄i morte postea ē
net̄ ē aliquid p̄ter quod magis deo
gracius agere debeam̄ quā p̄tē morte
ip̄us. Ideo p̄u aptes m̄p̄tentes mor
tis sue amittunt m̄p̄tentes q̄ semper
p̄tiosor th̄m̄ in melioribus vapis

includit̄. Si aut̄ alij audissent passos
p̄p̄i futurū vici forsitā turbatū
p̄ter in firmitatem fidei et m̄tēs p̄ter mal
liciam sue nature ex qua m̄tali negotio
ad lacrimas exierūt. **Crisostomus in om̄.** Dñm
est quidem et ad multos tam̄ oculte sic
ibi. Soluite templū hoc et signū nō
dabit̄ ei m̄p̄ signū q̄one p̄tēs. Dis
pulis aut̄ manifeste exposuit dicens
Et ascendim̄ vltimā et filius h̄m̄is
tradetur p̄ncipibus sacerdotū et scribis
et ademp̄tū erit morte et tradet̄
et genibus ad illudendū et flagellandū
et crucifigendū. **Crisostomus sup̄. 41.** **Orig.**
dicit̄ ecce tam̄ constancie p̄mo ē ut
memoria p̄tēs h̄m̄is m̄cordibus recon
dunt. dicit̄ aut̄ ascendim̄ ac si dicit̄
videte quia voluntas vado ad mortē
Cum ergo videtis me in cruce pen
dentem ne estimetis me hominē q̄
tantū nam et si posse mori hominē
est velle tamē mori hominē nō est.
Origenes hęc ergo considerantes
scire debem̄ qm̄ sc̄pt̄es cognoscetes
qm̄ temptatōes aliquas subitū sum̄
nos ip̄os offerre debem̄. Sed qm̄
supradictū est. Si quis vos p̄stau
tū fuit mona ciuitate fugiatis in
aliam. Sapiens in x̄p̄o ē ut cognos
cat quale t̄p̄s exigit d̄clinationē
quale aut̄ obuiatōm p̄tēs. **Origenes**
Crebro aut̄ de passione sua discipulis
dixit. sed quia multas in medio di
putatis potēt labi de memoria q̄
audierunt. et rurs̄ vltimā et
sc̄tū ducatur. aptes ad temptatōes
eos parat. i. ne tū uenit p̄tēs
et crucis ignominia scandalizentur.
Crisostomus sup̄. 41. Tribulatio em̄ tū
sup̄uēt̄ expectantibz nobis leuor
in uenit̄ quā ē futura si repentiā
uenisset. **Crisostomus in om̄.** p̄dicit̄ ead
eis ut distant̄ qm̄ p̄tēs ad passionē
uenit et volens sed ap̄ncipio quide
p̄dixit eis solam. **Orig.** aut̄ ex̄tati

sunt addiat alia s3 qm tradent eu
 gentibus ite **Yabanius**. Tradidit em
 iudais eum iudeis et ipi tradiderunt eu
 gentibus i. pylato i. ptra conoz. Ideo
 aut dnt i mundo noluit pperari sed
 graua pati ut andet ptra nobis qui p
 dilacionem credimus cu qua amaitudine
 redire redeamus quia sequit ad illud ed
 et flagelland et cruci figend. **Augo x**
vm de civi dei. Passione andit q
 pntime puitate et i. ne quid paret
 tmitate debetis unde dicit Et tra
 die resurget. **Cris in omel** Que
 quidem huius gra dixit ut cu tristia
 videret irrem expectarent unde
 subdit Et tertia die resurget **Augo**
myo de tmitate Una em mors saluatois
 saluet pdm corpus duabus mortibus
 nris saluti fuit saluet aie et corpis
 et vna eius resurrexio duabus noluit
 surrexioe pnt. hec aut resurrexio
 simpli ad simpli dicit quidem ater
 nalis mo vnu quippe et duo tra s3
Origenes hic aut non refint dnt
 vni dixisse aut fecisse aliquid cu audis
 sent tristia hec xpo futuro recorda
 tes que dnt dixit ad petru ne audiat
 talia uel peiora. Et mit quide diuinas
 lias sine se arbitrant scilicet qdemp
 nant ihm in morte. et linguas sub
 flagellant ihm cu et cruci figunt eu
 p hoc y tolle volunt doctrina ipius
 ille aut paululu deficiens surgit ap
 pens hys qui accepit posse. **Cris**
accipit ad eu i. ieronimi Quia p q
 amia dixerat dnt Et tertia die re
 surget. putauit mulier ilico rre
 regnatura et auditate feminea pn
 cia capit in memor futura. unde
 dicit Tunc accepit ad eu m filioz
 zebedei cu filijs suis. **Criso papas**
 h m filioz zebedei est salome q
 apud alexon euangelistam pnt nam
 ve pariter que eod genuit filios par
 magna aut laus mulieris ex ho lo
 co colligit quia no solum filij reliquo
 runt prem sed ipd reliquerat vnu

sicut et secuta fuit xpm quille sine
 ista vnie potat ista aut sine xpo pl
 ua ee non parat nisi forte quis dicit
 quia infra tempa vocatois aptois et ius
 somis xpi mdtius zebedeus. et sit
 illa xpi fragilis. etate defecta xpi ue
 fragia sequibat. quia fides mag senescit
 et religio fatigatam non senat. Audate
 aut fecerat eam ad petend nature af
 fectus. pnde dicit adorans et petens
 aliquid ab eo i. reuerencia exhibita petit
 ut quod petierit sibi detur. Sequit dnu
 dixit ei Quid vis. Non interrogat
 q nesciens sed ut illa exponente mai
 festu facit irrationabilem ee peticom. Vn
 subdit dit illi Dic ut sedeam hy dico
 filij mei vnus ad dexteram tua et vnus
 ad sinistram in regno eius tuo **Augo de co**
penli axm. Et aut p mrem hic dicitu
 eps mattheus accepit a iacaris apod
 filios zebedei phibet dixisse. cu illa co
 voluntate attulisset addim vnd mag
 ipos q illa dixisse quod dicit z marcos
 breuit in tmauit. **Cris in om** Videbat
 em se ipos honoratos palys et audierat
 q sup pou thronos sedebatis unde pma
 tu ipus cathedra petebant accipe et
 quod quide plus aly honore aut xpm
 habent nauant. Timidant vo petru
 pferri unde et alius eivta dicit q
 quia ipe erant in vltm putabant q co
 gmi da eet in ianuis i. quid sensibile
 vnde manifestu e q nihil spuale pe
 tebant neq intelligencia supiaris reg
 ni habent. **Origenes** Sicut em in
 regno mundiali in honore ee uident
 qui sedent cu rege nihil fuit mira p
 mulier mulieru simplicitate uel impica
 talia sedebere pete spermauit et tpe
 fratres ad huc impfa et nihil aliud co
 gitantes de regno xpi arbitraia p
 debys qui sedebant cu ihu. **Criso pap**
as Vel aliter non dicim q recte
 petet hec mulier sed ho dicim quia
 no trena sed relecta filijs suis optabit
 Non em senat pau recte mces que
 corpora natoz filioz amant. auas aut

contempnit. Desiderant illos valeat se
culo isto et non curant quid sint passu
ri in illo ut ostendat quia corpora sunt
pentes non auras. Estimo autem quod hi scie
ba audissent dominum de passione et re ne
sua prophetancem cepunt dice mtra se
cu cent fideles. Et rex celestis desce
dit ad regna thartara ut regem motu
destruat. Quia autem victoria fuit consumma
ta quid aliud restat nisi ut regem glo
ria subsequat. **Origenes** destructo
em peccato quod regnabit incorporeus
mortalibus hominibus et omnium peccatorum ma
lignarum virtutum emmentia christi in ho
mibus recipit christum quod est ipsum sedere
in sede glorie sue. Sed autem omnia deus
facit ad dexteram et ad sinistram. hoc est
ut iam nullum malum sit ante eum. et qui
quidem peccant peccatis christi in sinistram
christus sunt ad dexteram eius. Qui autem
in sinistram sunt a sinistram sunt eius dexteram
aut christi unde si potes intelligere in
uisibilem tractat sinistram autem visibilem
et corpalem christi in sinistram em christo qui
dam dexteram dicitur et intelligibilia
alij sinistram et sensibilia. **Crisostomus super
matthiam** Qui autem christum donavit ho
mibus quomodo regem sui societate non do
nabit. Petentis negligentia reprehenditur
ubi dantis misericordia non dubitatur. Si
nos rogamus misericordiam facitiam cetera fa
turi corda gratiam. Et si enim omnia a
carne non sunt quia iam spirituales cum
peccati sunt quia adhuc carnales. Ergo
submitramus unam manum ut suo nomine
deprecemur pro nobis. Si enim reprehensibilis in
uentia fuit facile meretur veniam. Ipse
enim spiritus concipiat errorem. Si autem non
fuit importuna facilius impetrabit
unam pro filiis suis rogans. Ipse enim dominus
qui mater nos ait filiorum misericordie
implevit facilius exaudiet matris ad
fectum. tunc dominus occultorum cogitator non
ad verba mercedis mulieris respondit
sed ad consilia suggerentium filiarum. Bonum
quidem erat corpus desideratum sed man
siderata petas. Ideo et si in peccato
non debebant. simplicitas tamen petas

corps q' findi non mebat quia de amore
domini talis petas nascebat. propterea sola
ignorantia meos dominus reprehendit. Unde
scipit. Indens autem ihesus dicit. Restat
quid petatis. **Jeromus** Nec mirum si
ista arguat impie petas cu de petro dicit
nesciens quid diceret. **Crisostomus super matthiam** Na
siquenter dominus patet discipulos suos a
liquid non esse. aut dicit aut agere. aut
cogitare. ut ex illorum culpa ceteros inveniat
exponendi regulam pietatis. sciens quod
et error corporis non nocet penite merito et
non impia sed cetera in futuro doctrina eius
edificat. **Crisostomus in antiphona** hoc autem dicit
ostendens. quod vel nihil spirituale petebant
vel nouissent que petebant non ausi
fuisse in quod pete quod super excedit
superiores virtutes. **Chrysostomus** Nescit
erat quid petant quia nihil de gloria
apostolorum ambigendum erat. iudicatos
em eos primo superior exposuit. **Crisostomus super
matthiam** vel nescitis quid petatis quod dicit
Ego vos vocavi ad partem dextera de
sinistra et vos vero consilio curatis ad
sinistram. Ideo forsitan pro muliere vos
agebat. Contulit enim se duas ad consue
ta arma mulieris ut sicut adam pro muliere
spoliavit. Ita et istos separaret pro muliere
sed iam non poterat pro mulierem prodi
tio merore in sanctos ex quo de inter
salus auctoris precepit. Vel id dicit. Ne
scitis quid petatis. Non enim solum de
benius cogitare qualem gratiam consequatur
sed quo euadamus ruinam peccati. Quia
et in seculari bello qui semper de preda
victorie cogitat distale vincit. Ideo
petendum erat. da nobis auxilium gratie
tue ut omne malum vincamus. **Ysaiah**
Nesciebant cetera quid petent quia sedem
gratie ad domino quod non dum mentem inquietam
delectabat eos culmen honoris sed pro
hebant exere viam laboris. Unde sicut
potestas bibere calicem que ego bibiturum
sum. **Jeromus**. Calicem in septuaginta
similis passionem intelligimus ut in
propheta Calicem salutis accipiam statim quod

infert quis ista sit calix. p[ro]sa in con
 p[ro]p[ri]e d[omi]ni mors s[an]c[t]o eius. **Crisostomus** Saebat
 aut d[omi]n[us] quia passionem ip[s]ius potant imi
 tari sed ideo interrogat ut o[mn]es audias
 quia nemo potest cu[m] x[rist]o regnare nisi
 passionem ip[s]i fuit imitatus. **Crisostomus** em p[ro]
 h[oc]o nisi p[ro]p[ri]e comp[ar]at passione autem
 d[omi]ni d[omi]ni no[n] s[an]c[t]u[m] p[ro]p[ri]e gen[er]al[ite]r s[ed]
 o[mn]i[um] violentia quae p[ro]p[ri]e contra p[ro]p[ri]e e
 tantes. **Crisostomus** em dicit ergo potest
 bibere i[st]u[m] de p[ro]p[ri]e d[omi]ni de h[oc]o d[omi]ni
 et coram loquunt. ego aut deagombus
 vobis et p[ro]p[ri]e. Non em hac est
 p[ro]p[ri]e ip[s]ius. **Crisostomus** modo aut interrogat
 eos accubit. Non em dixit potest
 sanguis v[est]r[u]m effunde. sed potest bibere
 calicem. Deinde addit Quae ego bibitus
 sum. **Crisostomus** exequone ad ip[s]um audientes fi
 ant de illi qui iam miru[m] libertatem constan
 tiamq[ue] retinebant bibitus se pollicent
 unde sequit[ur] dicit ei possima. **Crisostomus**
 sup[er] as. vel h[oc]o dicit non tam ex fiducia
 s[ed] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e q[uod] ex ignorantia in ex
 p[ro]p[ri]e em leuis videt se temptatio pas
 sione et mortis. **Crisostomus** m[od]o. vel
 hoc ex desidio p[ro]p[ri]e nec em h[oc]o
 dixissent nisi exspectassent audire q[uod]
 p[ro]p[ri]e d[omi]ni aut eis p[ro]p[ri]e magna
 bona i[n] martirio dignos efficiendos. **Crisostomus**
 sequit[ur] dicit illis Calicem quide[m] meu[m] bi
 betis. **Origenes** Non ita respondit
 ip[s]ius. Calicem meu[m] bibere potest s[ed] ad
 p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e respiciens dicit
 Calicem quide[m] meu[m] bibet. **Jeromius**
 dicit aut quid calicem miru[m] s[ed] ze
 bodei iacobus et isch[er] biberint a
 scriptura narret iacobu[m] t[er]m[in]u[m] ab
 herode capite truncatu[m] ioh[ann]es aut p[ro]p[ri]e
 morte vitam finierit. Sed si legitur
 in hystoria eccl[esi]astica q[uod] ip[s]e isch[er] p[ro]p[ri]e
 martiru[m] sit missus in fœuentis olei
 dolu[m] et relegatus in p[ro]p[ri]e in
 sila sit videbimus martiru[m] am non
 defuisse et bibisse ioh[ann]em calicem con
 fessionis quae et tres p[ro]p[ri]e manu[m] ig
 nis biberat licet p[ro]p[ri]e no[n] fideit
 sanguinem. **Hylandus** d[omi]n[us] go collaudes
 eoz[um] fidem ait. martiru[m] quide[m] cor
 p[ro]p[ri]e compari possit. sed leue eius ac

deprece aspidere alijs adeo p[ro]p[ri]e fuisse di
 sp[er]at. unde sequit[ur] Sed aut ad dextera
 mea. Et quidem p[ro]p[ri]e arbitram[ur] ita honor
 iste alijs e[st] rep[ro]p[ri]e q[uod] t[ame]n nec apte
 ab eo erit alieni. Qui in x[rist]o p[ro]p[ri]e
 Sede confidentes velm istahel[em] iudicabit
 Et p[ro]p[ri]e sententia ex ip[s]is evangelijs h[oc]
 in regno celoz[um] moyses et helias aspe
 bunt quibus comitantibus cu[m] gl[ori]e p[ro]p[ri]e
 hitu in monte appuit. **Jeromius** 9. Sed
 michi h[oc]o nequaquam videtur sed id p[ro]p[ri]e
 cu[m] in regno celoz[um] vocabula no[n] dicit
 ne paucis u[er]bat[ur] ceci putarent[ur] exclusi
 Regnu[m] em celoz[um] acceptas ap[er]t[ur]e deu[m] Sed
 quicunq[ue] talem se p[ro]p[ri]e ut regno celoz[um]
 dignus fiat. hic accipiet quod no[n] p[ro]p[ri]e
 sed uite patu[m] e[st]. Si itaq[ue] talis est q[uod]
 consequim[ur] regnu[m] celoz[um] quod p[ro]p[ri]e mag
 victoribus p[ro]p[ri]e nos quos accipiet
 illud no[n] t[ame]n nan dixit nec no[n] p[ro]p[ri]e
 h[oc]o ne duas confundet nec p[ro]p[ri]e
 ne totos n[on] n[on] dicit. **Crisostomus** vel aliter
 videtur v[er]bis de omnibus loais ille no[n]
 s[ed] s[an]c[t]u[m] hominibus sed cu[m] angelis. Sicut et
 p[ro]p[ri]e vngenta p[ro]p[ri]e id paulus dicit
 Adeque aut angeloz[um] dixit v[er]bis. Sede
 ad dextera. d[omi]n[us] go no[n] q[uod] existens qui
 h[oc]o sed assessor s[un]t. Sed candest[er]e
 interrogatu[m] susp[er]i endet hoc em
 v[er]bis s[an]c[t]u[m] querebant p[ro]p[ri]e stare apt
 ip[s]um Sed d[omi]n[us] endet. h[oc]o quidem
 p[ro]p[ri]e me no[n] t[ame]n hac sufficit fac[er]e vos
 p[ro]p[ri]e ordmem obtine. Si em aliquis
 alius venit cu[m] m[er]ito ampliore d[omi]n[us]
 possidens no[n] quia vas amo illu[m] ex
 pellam et volus dabo p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 aut ut no[n] in firmo e[st] onda non
 dixit simpliat. Non e[st] meu[m] dare. **Crisostomus**
 no[n] e[st] meu[m] dare vobis sed quib[us] dare pa
 tu[m] e[st]. h[oc]o saluet qui ab op[er]ib[us] p[ro]p[ri]e
 fici dari. **Remigius** vel aliter. No
 e[st] meu[m] dare vobis i[n] sup[er]bis talib[us] qua
 les vas estis. sed h[oc]o lib[er] corde. quib[us]
 patu[m] e[st] ip[s]e meo. **Augustinus** 1o de t[ri]nitate
 vel aliter Sedm[od]o forma discipulis d[omi]n[us]
 d[omi]n[us] respondet. Sed aut ad dextera mea
 1o. Et aut patu[m] e[st] ap[er]t[ur]e eius et ab ip[s]o
 filio patu[m] est quia ip[s]e et pater v[er]bis s[an]c[t]i

loquentem et p[ro]p[ri]o man[us] imponere et dis-
 tinguere pedes lalan[is] ut et ip[s]i simili[ter] fa-
 ciunt fratribus Nos aut[em] tales sum[us] ut
 ead[em] p[ri]ncipiu[m] mundi excedit sup[er]bia[m] iuda[m]
 uel no[n] intelligentes ead[em] contempnentes ma-
 datu[m] xpi et querimus sicut reges acies p[ro]-
 cedentes et tributes nos et accessu[m] tributes
 maxime paup[er]ibus exhibemus nulla affi-
 bilitatem h[ab]entes uel h[ab]ere in nos p[ro]mittentes
Crisostomus in an[ti]m[on]ia Antiquu[m]q[ue] exgo t[ri]buta
 tus filius non pot[er]it s[ed] defende[n]s q[ui]ntu[m]
 dno[m] tuis Et egredientibus illis **Crisostomus
 sup[er] 41** Sicut testimoniu[m] studiosi agri-
 cole est messis fecunda. Ita ap[er]t[us] docto-
 rum est documentu[m] eccl[esi]e plena v[er]u[m] et
 hic d[icitur] Et egredientibus illis abierat
 scata e[st] cu[m] turba multa Nemine labo-
 ritim[us] impediunt quia amor sp[irit]ualis fati-
 gationem non sentit Nemine possessionu[m]
 suar[um] recordatio retinet quia ingrediebant
 in possessione regni celestis V[er]u[m] em[en] non
 h[ab]et sup[er] terram quod am[er]it qui bonu[m] celeste
 in uitate gustauit ad portam aut[em] obliuio[n]is
 an[ti] faciem xpi duo ceci ut ap[er]tis oculis
 q[ui] testes ad tuis eius ascendunt ad co[m]m[un]i-
 u[m] unde sequit[ur] Et ecce duo ceci hy-
 currenat[ur] sapientia[m] uidebat et p[ro]p[ri]as no[n]
 uidebant. magis pluu[m] h[ab]entes de toto ca[ele]sti
 p[ro]pter uocem Et id quia pedibus cu[m] sequi
 no[n] potant uoce sequelunt unde dicit[ur]
 audierunt quia ih[esu]s transiit et clama-
 uerunt dicentes d[omi]ne misere n[ost]ri fili dauid
Aug[ustinus] de con[tra] eu[angelium] hoc aut[em] factu[m]
 et marcus q[ui] memorat sed de uno ceci fac-
 tu[m] que ita pluu[m] q[ui] Nam duos ceci
 quos marcus inposuit unu[m] fuisse i[n]
 illa ciuitate famosissimu[m] ex hoc factis ap-
 paret q[uo]d et nome[n] eius et p[ro]p[ri]as eius mar-
 cus q[ui] memorauit. parthenon[em] em[en] t[er]ti-
 mei filius exaliqua magna felicitate de-
 uotus notissime fuit qui no[n] plu[m] ceci
 v[er]u[m] eccl[esi]a[m] medius p[ro]debat. hinc est q[uo]d
 q[uo]d ip[s]i plu[m] uoluit q[ui] memorat marcus
 eius illu[m]inatio tam claru[m] fama hinc mira-
 culo compauit q[uo]d erat illius calamitas
 nota lucis uo[n] q[ui]bus om[n]i cod[ic]e factu[m]
 tamen in alio ceci intelligendus e[st] par-
 q[ui] memorie miraculi Ille quippe hoc factu[m]

diat cu[m] appinquaret heretico alij ad egre-
 doret ab heretico sequit[ur] Turba aut[em] max
 pulit eos ut tacent **Crisostomus sup[er] mat[theum]**
 Videbant em[en] p[ro]p[ri]as vestes et no[n] consi-
 derabat canstie claritatem Ecce facta
 sapia hominu[m] Consimant em[en] in uixian-
 pati magnos si ap[er]tibus honorent[ur] a
 em[en] pauper ausus est diuitem publice sa-
 lutare **Volarius** uel silencia non causa
 honore cogit Sed p[ro]p[ri]as accas au-
 diunt q[uo]d negabant sicut d[omi]n[u]m se dauid
 filiu[m] **Origenes** uel qui addiderit
 trepabant eos ut non appellarent cu[m] q[ui]
 tempabili no[m]i[n]e filiu[m] dauid. sed potius di-
 cent. fili dei misere n[ost]ri. **Crisostomus sup[er] 41**
 Inuitabant aut[em] magis uetari qua[m] com-
 pestabant fides em[en] q[ui] uetari magis
 attendit. et id in p[ro]p[ri]as scata est et
 in securitate pudicit[ur]. unde sequit[ur] ut
 illi magis clamabant dicentes d[omi]n[u]s misere
 n[ost]ri fili dauid. p[ri]mo em[en] clamabant q[uo]d
 ceci erant p[ro]p[ri]as magis clamant quia uita-
 bant ad hunc accede[n]s. **Crisostomus in an[ti]m[on]ia**
 xpus aut[em] p[ro]mittat eos uetari ut
 plus casu[m] desiderat apparet. hinc aut[em] des-
 te q[ui]m si abiecti sum[us] ad studio accede-
 tes addu[m] p[ro] nos ip[s]os assequem[ur] quod pe-
 tim[us] Sequit[ur]. Et stetit ih[esu]s et uoca-
 uit eos et ait. Quid uultis ut faciam
 uobis **Jeronymus** Ideo aut[em] stetit ih[esu]s
 quia ceci p[ro]p[ri]as ignorabant multo fo-
 uice erant in heretico multe uoces. et
 p[ro]p[ri]as in p[ro]p[ri]as uergentia[m] p[ro]p[ri]as d[omi]n[u]s
 stat ut uenire possint. **Origenes**
 uel ih[esu]s non p[ro]p[ri]as sed stat ut stan-
 te eo no[n] transfluat b[en]eficiu[m]. sed si de
 fonte stante ma[gn]a defluat usq[ue] ad eos.
Jeronymus uocari aut[em] iubet ne turbe
 p[ro]p[ri]as et interrogat quid uoluit ut
 p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as co[m]m[un]i manifesta debilitas
 parat et uocis p[ro]p[ri]as remedio cognoscat
Crisostomus sup[er] 41 uel interrogat q[ui] fide[m]
 ut d[omi]n[u]s ceci xpm dei filiu[m] canstentia[m]
 canstentia[m] uidentes qui cu[m] em[en] homin[is]
 putant d[omi]n[u]m quidem xpm uocant
 et v[er]u[m] dixerunt si dicentes filiu[m] da-
 uid dissipalant q[uo]d h[ab]ent canstentia[m] p[ro]p[ri]as

Nam abusive et haec dicitur dicitur
Vere autem nomen domini inquit deus cum quod
dicunt domine filii dauid abusive christum secundum
hominem honorant. Si autem secundum dicunt
domini deitatem confitentur. Ideo interrogat
quid volitis cum autem illi iam non dixerit
domine filii dauid sed enim domine. Sequitur et
dicitur illi domine ut appiant oculi mei.
filii enim dauid cecis illudate non potest
filii dei potest. Quod dum ergo dixerit
domine filii dauid suspensa est sanctas moys
autem ut dixerit in filia est sanctas de
infectus autem corpore ihesu tangit o-
culos eorum et tunc facti viderunt et ag-
noscunt autem ut homo carnaliter sanavit ut
deus **Jeromius** Prestat enim arastor
quod natura non dederat aut certe quod
debilitas tulerat donat misericordiam **Crisostomus**
1. corinthios. hi autem stant ante dationem
sunt perseverantes ita et post dationem
sunt non ingrati **Crisostomus** **supra 4. 7.** Bonum
enim minus obtulerunt christus sanati de-
em et stanti sunt cum hoc enim deus
ate requirit secundum prophetam sollicitudinem
te ambulante cum deo tuo **Jeromius** Qui
ergo in iericho contracti sedebant et cla-
mare tantum nouerant postea sanati
ihesu non tam pedibus quam oculis **Aban**
Jericho autem interpretatur luna. defectu
hinc mutabilitatis patet **Origenes** ap-
pare autem Jericho intelligit mundus
que christus descendit quae autem sicut
iericho exire nescit de patria mundi
in se viderunt non solum ihesu exentem
de iericho. sed etiam discipulos eius. h-
gudentes scilicet et cum multae turbe
mundi et mundana omnia contempnentes
ut christus duce ascendant in iherusalem celestis-
tem. duos cecos possunt dicere iuda
et israhel qui ante christi aduentum ceci-
erunt. quia non videbant verum verum
quod erat in lege et prophetis tamen sede-
tes scilicet via legis et prophetarum sed sine
carnem tamen intelligentes clamabant
tantum ad eum qui factus est ex semine dauid
secundum carnem **Jeromius** vel duos

cecos plerique phariseos et saduceos in-
telligunt. ut aliter. duo tamen sedentes
in ipsa via signant de utraque parte quod
iam coherentes per fidem dispensationem temporalem
secundum quam christus via est et desiderantes
illudate. id est aliquid de verbi eternitate. quod
transiit ihesu impetrare cupiebant. id est per
mitem fidem qua creditur filius dei et natus
homo et passus propter nos per hanc ergo
dispensationem quasi transiit ihesus quia
aetas temporalis est. adpetebat autem ut
tantum clamarent. donec resistentis sibi
turbe vincant. id est tam perseverando am-
intendant orando atque pulsando quous-
que consuetudine desideriorum carnalium quod
tamen turba obstrepit. Cognoscunt hinc
vitae eterne vide conantur vel ipsam hanc
carnalem turbam studia spiritualia impedit
tem fortissima intentio superarent **Augustinus**
de verbis domini. Bonos enim christianos vo-
lentes facere precepta dei vitam mali et
tepidi prohibent clamant tamen illi non
deficiant. Cum enim quis cepit bene vivere
mundum contempnit in ipsa sui novitate pati
rephensores frigidos christianos. sed si
perseverant ipsi iam obstrepunt qui ante
prohibebant **Augustinus de sermone 107.** Itaque
audiens ihesus quia pulsantibus apertus
stans eos tangit atque illudat. Quia enim
fides manentis temporalis ad aeterna intel-
ligenda nascitur transiit ihesu amoni-
ti sunt. ut illudarent et ab eis stante il-
ludate sunt temporalia enim transiit aeterna
stant **Crisostomus supra 4. 7.** Quidam interpretantur
duos cecos gentes unius ex ethiam
alius ex iaphet qui scilicet viam se-
bant. id est iuxta vitam quam salant sed vi-
tatem invenire non poterant vel secundum
romi ubi consistentes. quia nati ad
ubi non dum accipiant **Aban** Agniti
autem fama nominis christi principes eius
fieri querebant quid dicerent multi.
primo iudei. ut mactibus legimus de
inde etiam gentes persequere instabant
Nec tamen eos qui ad vitam perordi-
nati salute perire valebant. **Crisostomus**

Consequenter autem genuit oculos meos
 tetigit ihesus dicens eis quoniam spiritus sancti
 que illudate scite per eum opibus bonis
Origenes. Et nos ergo sedentes non
 scripturas vram et intelligentes rati
 rea sumus si ex affectu peccerimus iugiter
 oculis. nam manus et recedet a sensibus
 meis tenebra ignorantie ut in eis vide
 amus et sequamur qui dedit nobis pas
 se vivit propter nihil aliud nisi ut eis
 sequamur. **Sequitur captum populi**

Tu appropinquasti
 ultimus ref. **Ve**
inguis Narravit
 superius evantam dnm
 egressum agalluca
 et cepisse ascendere
 iherosolimam. Postquam
 narravit quid
 via gesserit in

cepta intentione perseverans dicit Et
 tu appropinquasti ultimus et venisti
 a remissione betfage ad montem oliveti.
 Betfage viculus fuit sacerdotum situs
 platee montis oliveti distans unomile
 ario ab iherosolima. Sacerdotes enim qui preces
 dies in templo deferuebant completo
 officio vicibus sic illuc ducuntur ad mane
 dum. Similiter et illi qui accipiebant
 officium illuc ducuntur quia preceptum fuit
 lege ut nullus diebus sabbatorum plus
 quam mille passus mcederet. **Origenes.** Unde
 et interpretatur betfage domus maxillarum
 quoniam maxilla propria erat presbiteri
 lege. **Sequitur** Tunc ihesus misit duos
 discipulos dicens eis Ite in castellum quod
 contra vos est et statim invenietis asinam
 alligatam et pullum cum ea. Solvite et
 adducite mecum. Et si quis vobis ali
 quid dixerit dicite quia dominus ihesus opus
 habet. **Origenes super apoc.** Non dixit discipulis
 dicens dominus tuus huius opus habet. Vel
 dominus vester. ut vel intelligant. quia ipse
 sit plus dominus non solus aequalis sed omnium
 hominum. Nam et peccatores condicio
 quidem sui sunt voluntate aut sua
 dyaboli. **Origenes in omni.** Neque primum esse

existimes quod factum est. Quis enim sua
 sit dominus univertorum non velle contradicere
 vel volentes et contradicere. Et in hoc discipulos
 erudit quoniam et iudeos poterat prohibere
 sed noluit. Sed et docet ut quod tunc
 petiti sunt darent. Si enim qui ignorabant
 christum ita concesserunt multo magis discipulos
 darent ambobus dare. Cum autem dicit
 Et confestim dimittet eos. **Origenes super apoc.**
 intelligendum est quod aial passus ingressus est et
 gressum est in iherosolimam ad dominum suum remissum
 est a populo. **Origenes super apoc.** Vel dominus univertorum omni
 confestim dimittet eos in domum suam ma
 apandos. Adhibet autem huic facto prophete
 testimonium ut appareant dominum omnia quae
 de ipso scripta erant complere. Sed in
 iudicia reatos scribas et phariseos ea quae ipse
 legabant intelligere noluisse. Et id est
 hoc aut totum factum ut adimpleret quod
 dictum est per prophetam dicens. Salvet iherosolimam
 ariam. **Origenes super apoc.** Sciens enim propheta
 malitiam iudeorum quia contradicere erant
 christo ascendenti in templum promouit ut per
 hoc signum cognoscerent regem suum dicens
 dicite filie syon. **Origenes super apoc.** **Fabianus** filia syon huius
 coram dicit iherosolimam civitas quae sita est
 in monte syon dicitur autem et civitas fide
 lium per hunc ad signum iherosolimam. **Origenes super apoc.**
 Et sic videtur et dicitur non carnali aspectu
 sed spiritali intellectu opera dicitur eius appa
 rite. in tempora quidem multa dicebant
 Et sic ut videtur quia ille de quo loquebatur
 antequam nasceretur iam erat rex iudeorum. In
 ergo iudeis cum nolite dicere dicere non
 habemus regem nisi cesarem. Venit tibi
 contra te mansuetus. non ut propter pa
 tenciam timeatur sed ut propter mansuetudinem
 amaretur. Unde non sedet in auro
 proposita purpura fulgens nec ascendit
 super ferendum equum de stordie amatores
 et litis. sed super asinam tranquillitatis et
 pacis amicum. Unde sequitur. Sedens
 super asinam et pullum filium subjugalem. **Origenes**
de consensu evan. In hoc autem testimonio
 propheta. aliquando diversa est evantam
 locutio. hoc enim mattheus sic adhibet
 ut a sinam dicit amemorasse prophetam